

Okumuş Uşak Bi Başga Oluyo Canım

– İpciERDOĞAN · 26 Ağustos 2023

OKUMUŞ UŞAK Bİ BAŞGA OLUYO CANIM!

O yıl köyde bir bereket vardı ki sorma gitsin, bağ ve bahçelerdeki meyveler sebzeler hani bir söz var ya “itin önüne atın” dercesine boldu. Kış aylarında yarım metreyi geçen çeşitli adlarla anılan aralıklı kar yağışları, derken bahar ayı ve devamında haziran ayına kadar yer yer yağın yağmurlar adeta toprağı suya doymuş yerden bereket fıskırıyordu.

Köylü erken yetişen arpayı, daha sonra buğdayı devamında nohut ve mercimeğini işlerken ya da işletirken meyve ve sebze bolluğundan dolayı hiç katık sıkıntısı çekmemişti.

Kirazlar dallarında kızarıırken fişne olgunlaşmak için sırasını bekliyordu. Erikler dallarında boy gösterirken yiyenlerin ağızlarında kütür kütür sesler çıkmasına sebep olurdu.

Yaz aylarının her bir günü bir diğerini tutmuyor, ağaçların her birisi ayrı ayrı zamanlarda sırası geldikçe meyvelerini olgunlaştırmak için güneş ışınlarına kucak açıyordu. Çeşidi bol olan ve çeşitli adlarla anılan zerdaliler de kızardıkça bakanların kursağını kabartmasını biliyordu.

Çapkın Cumali gençliğinde çiftçilik, çobanlık, amelelik derken bir süre kahvecilik yaparak evinin geçimini temin etmiş yoksulluğun ezikliğini ve sefaletini içine işlemişti. Allah kösengiye dibine kadar yakacak değildi ya, çok köylüsü gibi o da Almanya'ya işçi olarak yazılmış şansı yaver gidecek, evinin geçimini oradan temin edecek ya çağrısı gelince Alaman'cılara dahil olmuştu.

Çocukluğu ve gençliğinde doğru dürüst bağ ve bahçeleri olmadığından gözü hep başkalarının ağaçları ve onların dallarındaki çeşitli meyvelerde olmuştu. Hele ev komşuları Kör Cemil'in yazlık ve kışlık armut ağaçları yok mu onlara iştahla bakmadan sokaktan geçemezdi, muhannet adam bir gün olsun önüne geçip “Al evladım Cumali göz hakkın kalmasın şunları da sen zikkımlan” demezdi.

‘Olanın malı olmayanla ortaktır’ zihniyeti güden Cumali akşam olup el ayak çekildikten sonra takıldığı arkadaşlarıyla “o bahçe senin bu bahçe benim” hırsızlık yapsalar da onun akli fikri “eğer ileride Allah bana imkan verirse” Kör Cemil'in bahçesindeki armut çeşitlerinin aynısından bir bahçe yaparım düşüncesindeydi.

Çapkın Cumali'nin yıllar sonra dilekleri kabul olunca Almanya'dan her yıl izine gelişinde fakirken özenip de elde edemediklerini fırsat buldukça tek tek yerine getirmeye başladı. Köyün orta yerindeki önünden ve arkasından yol geçen bir arsa alıp oraya iki katlı “konak” diye tabir ettiği bir ev yaptı. Evin geniş bir arsası vardı, arsanın kenarlarına gençliğinde hayal ettiği Kör Cemil'in armutlarının aynısını sırasının üstüne diktikten sonra ‘yarası olan gocunur’ hesabı ağaçlar büyüyünce “çocuklar yolmasınlar” diye yüksekten duvarlarla çevirip üstünü “çelan” denilen dikenli çalılarla örttü.

Yıllar su gibi akarken ardı sıra insanlardan bir şeyler alıp götürüyordu, zamanın acımasızlığına dayanamayan Çapkın Cumali'de yaşlanıp Almanya'dan köyüne dönüş yapmıştı. Köyden ilk ayrıldığı ile bu güne gelinceye kadar her şey bıraktığı gibi kalmamış çok yaşlılar ölmüş, kendisi gibi zamanın gençlerinden çoğu bastona binmiş, çocuklar delikanlı olmuştu.

Cumali'ye bir iki ay köyde duvar diplerinde gölge gezmekten yılgınlık gelmişti, boş gezmek

zoruna gidiyordu, bu böyle olmamalıydı. "Tek garsonluğunu biz yapalım" diyenlerin ısrarlarına fazla dayanamayarak önceden çalıştırdığı şimdi boşta olan kahveyi yaşlı olmasına rağmen açmış oldu.

Ağustos ayının başlarında sararan armutlar evin üstü çalı çırpıyla kapatılmış bahçe duvarından sokağa sarkıyor haliyle oradan geçenlerin dikkatini cezbediyordu.

Güzellerin Ömer öğretmenliğe o yıl başlamış okullar tatil olunca da köyüne dönmüştü, sabah köy meydanına inerken, akşam eve dönerken Cumali'nin armutları onunda iştahını kabartmıyor değildi. Kimseye fark ettirmeden duvara tırmanıp yolmayı düşündü, ne de olsa yirmi yaşında bir gençti, öğretmen olması ne de olsa bu işin önüne geçiyordu.

Ömer köyde arkadaşlarıyla gezerken kendisi ve diğerleri zaman zaman armut olayına değinmeden geçemiyorlardı. Tek korkuları armutlara ulaşmak için duvara tırmandıklarında çelenin başlarına uçması ve Allah korusun çelenin çalısındaki dikenlerin yüzlerine gözlerine hasar vermesiydi.

Çapkın Cumali'nin oğlu Murtaza Ömer öğretmenden iki üç yaş küçük olsa da yaş onların arkadaşlığına engel değildi, hem de o yıllarda sağ sol ayırımını getirdiği görüş arkadaşlığı vardı. Günün birisinde Ömer ve Murtaza bir düğün evinde karşılaştılar. Hal hatırdan sonra Ömer: "bak gardaşım belki seninde kulağına gelmiştir sizin armutlar milletin dilinde. Vallaha arkadaşları zor zapt idiyom, belki bu aaşam duvara çıkıp çelamı yıkararak armutları yolacaklar. Sabağanan yatakdan galkınca ağan ile sen orayı tekrar yapmak için bir sürü zahmete girecaaniz, iyisi mi bu aaşam sen sokak kapısını içeriden kilitleme.

Sabah gün doğmadan ahıra inek sağmaya giden Düriye kadın yerde armudun halı gibi serili yemyeşil yapraklarını görünce durumu anlamasıyla ineği danayı aklından çıkararak koştugu gibi bir şeyden habersiz yatağında horlayan kocasının başına dikilir. Çapkın Cumali don gömlek çıktığı avluda kendi kendine kuru gürültü yapıp bağırıp çağırıp üstelik hayatı boyunca kimsenin ona kızıp üzerine almadığı küfürleri savursa da artık iş işten geçmişti, şehre giderek jandarmaya şikayet etmekten başka yapacak bir şey yoktu. Giyinmek için odasına girerken horul horul uyuyan oğluna "daha ne yatıyon eşşoğlu eşek, evi götürseler haberin yok"

Çapkın Cumali evden çıkarken hanımının eline tutuşturduğu ev ihtiyaç listesini cebine koyup minibüse yetişmek için aceleyle yol aldıktan bir süre sonra oğlu Murtaza' da Ömer öğretmenin kapısını çaldı.

Ömer aceleyle elbisesine giyinip evlerinin önünden geçen minibüse zar zor binebildi. Öğretmen olduğu için itibarda sınır yoktu, ülkenin gidişatı hakkında herkes ona bir şeyler sorarak bilgi sahibi olmaya çalışıyor o da elinden geldiğince soruları cevaplıyordu. Onun asıl amacı başkaydı, rica ederek Cumali amcasının yanında oturan köylüsü Solgun Memmet'ten izin alarak onunla yer değiştirdi. Ömer ağzı laf yapan bir gençti, "ne o Cumali amca hayırdır, boğon bek sinirli duruyon, aslında sen böyle biri dağalsin. Sinirden eli ayağı titreyen Cumali olanları anlatıyor anlattıkça da o meşhur herkesin alışkın olduğu küfürlerini yağdırıyordu ki durak yerine geldiler.

Araçtan indiklerinde Ömer "yahu Cumali amca sen cendermiye gitmiye gerçekden ciddimisin, yoksa şaka mı yapıyon?" "Ne şakası hocam, unutmadan yengeyin şu ısmarışlarını alıyım direk garagoldayım". O anda adamcağız elindeki sipariş kağıdını yere düşürdü. Ömer hoca baktı ki durum çok ciddi hemen adamı ikna yoluna gitti. Yerden kağıtları alıp elinde tutarak "Sen gün görmüş adamsın, armudu yolanları biliyon mu? Bence bilmiyon. Dört genç armut yolduysa bütün gençler suçlu sayılıp

falakıya yatırılmaz mı?"

Siparişler alındıkça parayı Ömer öğretmen Cumali amcasının itirazlarına rağmen "sen bana sona öden yav" diyerek cebinden ödüyordu. Siparişler alındığında Ömer öğretmenin telkinleri Cumali amcasını biraz yumuşatmıştı,"hoca sen şu paranı her kaç ise al da ben garagola gidecağam, senden iricaam önüme durma." Ömer hoca kendisini işinde az buçuk başarılı olmuş sayıyordu şimdi sıra son kozunu oynamadaydı. "Cumali amca farz idelim ki olur ya haydi o armut yolanların içinde bende varsam, yarin duyulunca ekmağamden olursam bundan keyif mi alacağam." "Yaşlıların yüreği yufka olur" diyenler ne kadar haklı, bir an kendi gençliği, fakirliği ve çektiği sıkıntılar aklına düşen adam o anda dokunsan ağlayacaktı. "Evlat şu harcadığın paranı alda beni rahat bırak" Ömer öğretmen; "Cumali amca ne olur beni oğlun yerine koy bir evladın olarak aldıklarım sana hediyem olsun."

Köyde olanlar kulaktan kulağa çarçabuk duyulmuştu, ertesi günü kahveye gelenlerden Güccük Vehbi "Cumali Aga disane boon yarin köyü cendermeler basar ellağam. O anda elindeki iki bardak çayı bir masaya götürmek de olan Cumali hafif gülümseyerek ve de" Ömer'in farzet ki bende onların içinde vardım" ifadesinden, harcamaları üstlenmesinden dolayı "Okumuş usak bi başga oluyo canım, şimdilik şikaatçi olmadım" dedi.

ERDOĞAN ÇALIŞKAN 26 08 2023 KIRŞEHİR GERÇEK YAŞANMIŞLIKLARDAN